

Lasten syrjäytyminen 2008

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISTÄ TUTKIMUKSESTA.....	3
2. TUTKIMUSAINIESTON KUVAUS	4
3. LASTEN SYRJÄYTYMINEN	5
3.1. Lasten syrjäytyminen oman seurakunnan alueella	5
3.2. Lasten syrjäytymisen syyt	6
4. LASTEN SYRJÄYTYMISEEN REAGOINTI.....	8
5. YHTEISTYÖ.....	10
5.1. Yhteistyö diakonian sekä lapsi- ja perhetyön välillä	10
5.2. Yhteistyö eri tahojen välillä	12
6. TOIMINTA SEURAKUNNASSA.....	14
7. VARHAISEN PUUTTUMISEN TOIMINTAMALLIT	16
8. KOULUTUSTARVE	17
9. KIRKON APU LASTEN SYRJÄYTYMISEN EHKÄISEMISESSÄ	19
10. KESKEISIÄ TULOKSIA	21

1. YLEISTÄ TUTKIMUKSESTA

Tämä on Syrjäytyneet lapset -tutkimuksen seurantatutkimusraportti. Tutkimuksen toteutti Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkkohallituksen toiminnallisen osaston toimeksiannosta Innolink Research Oy. Kirkkohallituksen puolelta yhteistyössä olivat Diakonia- ja yhteiskuntatyö (KDY), Kasvatus ja nuorisotyö (KKN) sekä Perheasiat (KP).

Tutkimuksen tavoitteena oli

- kartoittaa lasten syrjäytymisen yleisimpiä syitä
- kartoittaa seurakunnan ja eri tahojen välistä yhteistyötä lasten syrjäytymiseen liittyen
- kartoittaa seurakunnan työntekijöiden koulutustarve liittyen syrjäytymisuhassa olevien tai jo syrjäytyneiden lasten auttamiseen
- kartoittaa, miten kirkko voisi tarttua paremmin lasten syrjäytymiseen
- verrata tekijöiden kehitystä edelliseen tutkimusajankohtaan (2006)
- kerätä vastaajilta vapaamuotoista palautetta

Tutkimus toteutettiin puhelinhaastatteluna helmi-maaliskuussa 2008. Tutkimus perustuu 122 diakonian ja kasvatuksen alan työntekijän/viranhaltijan, sekä perheneuvojan antamiin vastauksiin. Jatkossa kahdesta ensimainitusta ryhmästä käytetään yksinkertaisuuden vuoksi ilmaisia diakonian viranhaltija ja kasvatuksen viranhaltija.

Tutkimuksen tulokset on esitetty tässä raportissa taulukoina ja kuvina selityksineen. Lisäksi tuloksia voi tarkastella MarketMix®-ohjelmistolla.

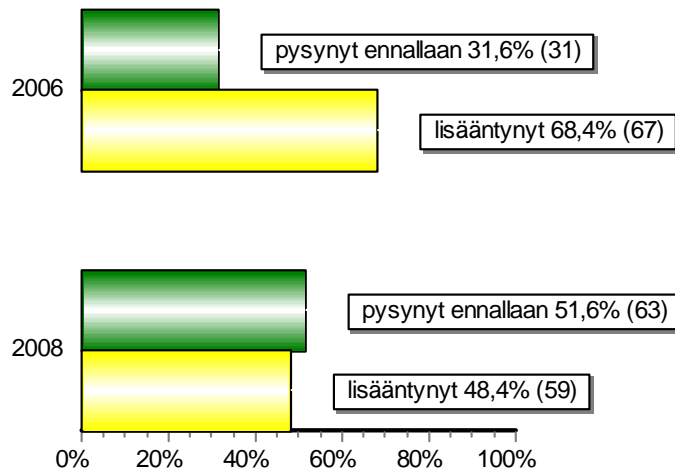
2. TUTKIMUSAINEISTON KUVAUS

Tutkimusaineistoa kuvataan prosenttijakaumilla, jolloin saadaan kokonaiskuva vastaajista.

VASTAAJARYHMÄ	2008 %	2008 N	2006 %	2006N
Diakonian viranhaltija	41,0	50	50,0	50
Kasvatuksen viranhaltija	41,0	50	50,0	50
Perheneuvoja	18,0	22	-	-

3. LASTEN SYRJÄYTYMINEN

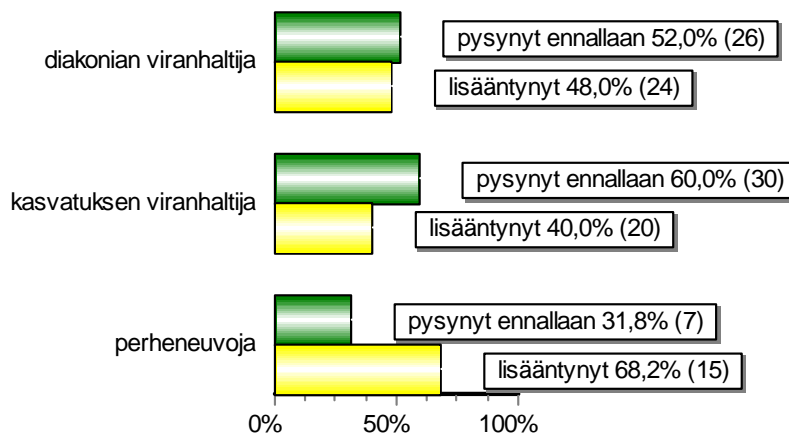
3.1. Lasten syrjäytyminen oman seurakunnan alueella

Kuva 1. Onko lasten syrjäytyminen oman seurakuntanne alueella viimeksi kuluneen kolmen vuoden aikana...

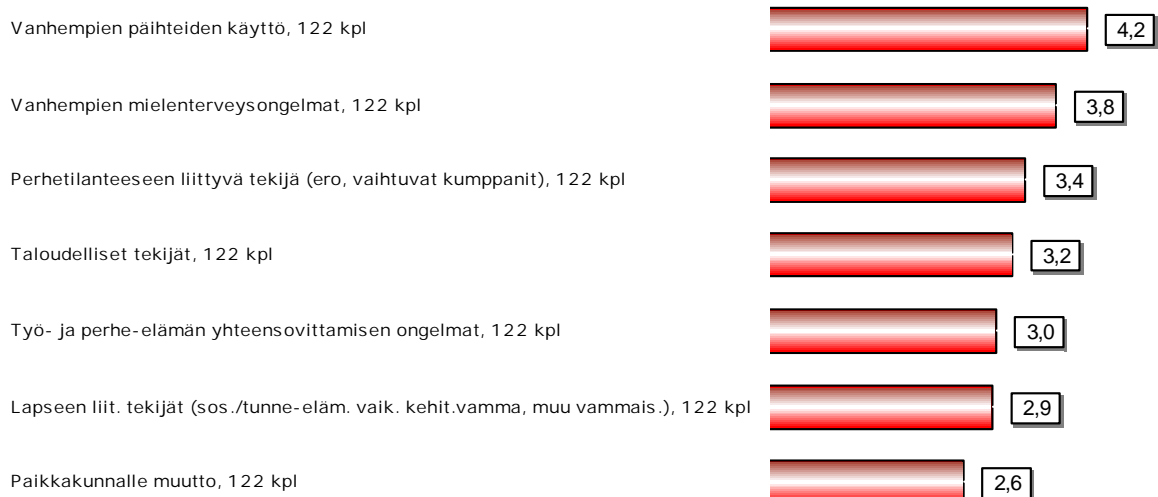
Suurin osa vastaajista (52%) arvioi lasten syrjäytymisen pysyneen ennallaan oman seurakunnan alueella viimeksi kuluneen kolmen vuoden aikana (kuva 1).

Lasten syrjäytymisen kokevat lisääntyneen erityisesti perheneuvoja edustavat vastaajat (68%) (kuva 2).

Kuva 2. Vertailu vastaajaryhmän mukaan

3.2. Lasten syrjäytymisen syyt

Kuva 3. Kuinka yleisinä lasten syrjäytymisen syinä pidätte seuraavia seikkoja (asteikko: 1=ei lainkaan yleinen, 5=erittäin yleinen)?

Yleisimpänä lasten syrjäytymisen syynä vastaajat pitävät vanhempien päihteiden käyttöä. Vähiten lasten syrjäytymiseen vastaajien mielestä vaikuttaa paikkakunnalle muutto.

Vapaamuotoinen palaute tekijään liittyen esitetään MarketMix®-ohjelmistossa.

Erityisesti perheneuvojat kokevat perhetilanteeseen liittyvät tekijät keskimääräistä yleisempänä syynä lasten syrjäytymiseen.

TOIMINNAN TEKIJÄT	Keskiarvo N=122	diakonian viranhaltija N=50	kasvatuksen viranhaltija N=50	perheneuvoja N=22
Vanhempien päihteiden käyttö	4,2	4,1	4,2	4,3
Vanhempien mielenterveysongelmat	3,8	3,8	3,7	3,9
Työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen ongelmat	3,0	2,9	3,0	3,1
Taloudelliset tekijät	3,2	3,3	3,1	3,1
Lapseen liit. tekijät (sos./tunne-eläm. vaik. kehitysvamma, muu vammais.)	2,9	3,1	3,0	2,5
Perhetilanteeseen liittyvä tekijä (ero, vaihtuvat kumppanit)	3,4	3,3	3,3	3,7
Paikkakunnalle muutto	2,6	2,6	2,6	2,4
Keskiarvo	3,28	3,30	3,26	3,29

Taulukko: Vertailu vastaajaryhmän mukaan

Vihreä = tekijän yleisyys ongelmana vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa yleisempi

Punainen = tekijän yleisyys ongelmana vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa vähemmän yleinen

Erityisesti työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen ongelmat sekä taloudelliset tekijät koetaan vuonna 2008 vähemmän yleisiksi ongelmiksi lasten syrjäytymisessä kahden vuoden takaiseen verrattuna.

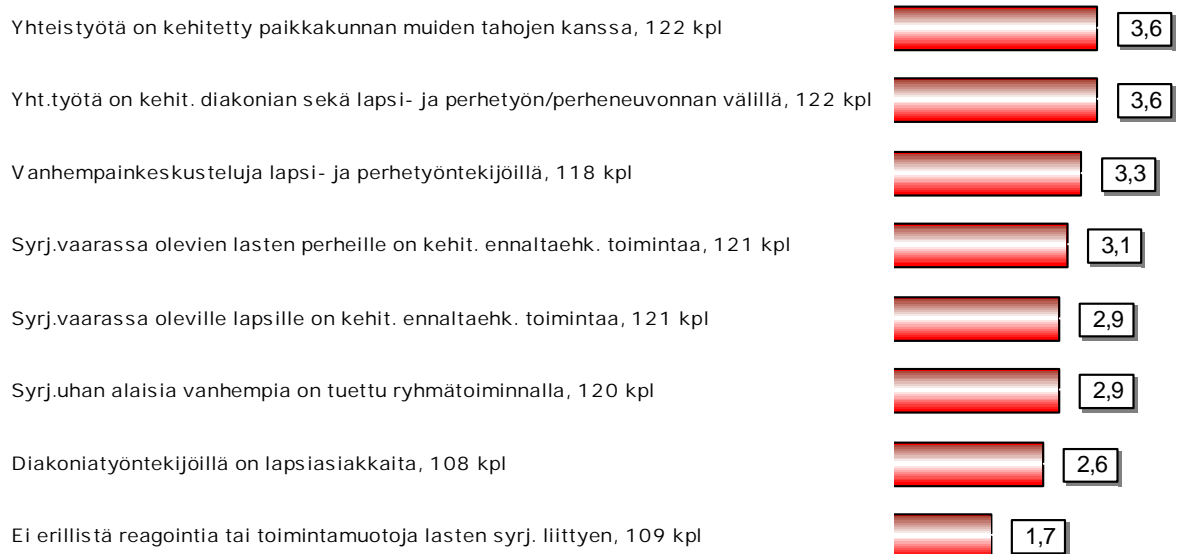
TOIMINNAN TEKIJÄT	2006 N=100	2008 N=122
Vanhempien päihteiden käyttö	4,1	4,2
Vanhempien mielenterveysongelmat	3,7	3,8
Työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen ongelmat	3,6	3,0
Taloudelliset tekijät	3,7	3,2
Lapseen liit. tekijät (sos./tunne-eläm. vaik. kehitysvamma, muu vammais.)	3,0	2,9
Keskiarvo	3,61	3,41

Taulukko: Vertailu tutkimusajankohdan mukaan, vertailukelpoiset tekijät

Vihreä = tekijän yleisyys ongelmana vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa yleisempi

Punainen = tekijän yleisyys ongelmana vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa vähemmän yleinen

4. LASTEN SYRJÄYTYMISEEN REAGOINTI

Kuva 4. Miten seurakuntanne diakonia-, lapsi- ja perhetyö on reagoinut lasten syrjäytymiseen (asteikko: 1=täysin eri mieltä, 5=täysin samaa mieltä?)

Seurakunnan diakonia-, lapsi- ja perhetyö on reagoinut lasten syrjäytymiseen yleisimmin kehittämällä yhteistyötä paikkakunnan muiden tahojen kanssa, sekä kehittämällä yhteistyötä diakonian sekä lapsi- ja perhetyön/perheneuvonnan välillä.

Kasvatuksen viranhaltijat ilmoittavat seurakuntansa reagoineen lasten syrjäytymiseen keskimääräistä tavallisemmin siten, että diakoniatyöntekijöillä on lapsiasiakkaita. Perheneuvojen mukaan ao. tekijän osalta on puolestaan toimenpiteitä järjestetty keskimääräistä harvemmin.

TOIMINNAN TEKIJÄT	Keskiarvo N=122	diakonian viranhaltija N=50	kasvatuksen viranhaltija N=50	perheneuvoja N=22
Yht.työtä on kehit. diakonian sekä lapsi- ja perhetyön/perheneuvonnan välillä	3,6	3,7	3,6	3,3
Yhteistyötä on kehitetty paikkakunnan muiden tahojen kanssa	3,6	3,4	3,7	3,7
Syrj.uhan alaisia vanhempia on tuettu ryhmätoiminnalla	2,9	3,0	2,9	2,9
Syrj.vaarassa oleville lapsille on kehit. ennaltaehk. toimintaa	2,9	3,0	2,9	2,8
Syrj.vaarassa olevien lasten perheille on kehit. ennaltaehk. toimintaa	3,1	3,0	3,1	3,2
Diakoniatyöntekijöillä on lapsiasiakkaita	2,6	2,7	2,8	2,2
Vanhempainkeskus teluja lapsi- ja perhetyöntekijöillä	3,3	3,2	3,4	3,3
Ei erillistä reagointia tai toimintamuotoja lasten syrj. liittyen	1,7	1,9	1,6	1,6
Keskiarvo	2,97	2,98	3,00	2,88

Taulukko: Vertailu vastaajaryhmän mukaan

Vihreä = tekijän onnistuminen vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa parempi

Punainen = tekijän onnistuminen vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa heikompi

Vuonna 2008 lasten syrjäytymiseen on reagoitu kahden vuoden takaista heikommin erityisesti syrjäytymisvaarassa olevien lapsien ennaltaehkäisevän toiminnan järjestämisessä sekä lapsiasiakkaiden ohjaamisessa diakoniatyöntekijöille.

TOIMINNAN TEKIJÄT	2006 N=100	2008 N=122
Yht.työtä on kehit. diakonian sekä lapsi- ja perhetyön/perheneuvonnan välillä	3,5	3,6
Syrj.uhan alaisia vanhempia on tuettu ryhmätoiminnalla	3,2	2,9
Syrj.vaarassa oleville lapsille on kehit. ennaltaehk. toimintaa	3,3	2,9
Syrj.vaarassa olevien lasten perheille on kehit. ennaltaehk. toimintaa	3,3	3,1
Diakoniatyöntekijöillä on lapsiasiakkaita	3,1	2,6
Ei erillistä reagointia tai toimintamuotoja lasten syrj. liittyen	1,9	1,7
Keskiarvo	3,06	2,81

Taulukko: Vertailu tutkimusajankohdan mukaan, vertailukelpoiset tekijät

Vihreä = tekijän onnistuminen vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa parempi

Punainen = tekijän onnistuminen vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa heikompi

5. YHTEISTYÖ

5.1. Yhteistyö diakonian sekä lapsi- ja perhetyön välillä

Kuva 5. Onko seurakunnassanne yhteistyötä lasten syrjäytymiseen liittyen diakonian sekä lapsi- ja perhetyön välillä (asteikko: 1=ei yhteistyötä, 5=säännöllistä yhteistyötä)?

Yhteistyötä diakonian sekä lapsi- ja perhetyön välillä on vastaajien mukaan yleisimmin yksittäisten asiakkaiden/asiakasperheiden tasolla, vähiten puolestaan strategiatasolla.

Diakonian viranhaltijat ilmoittavat yhteistyötä tapahtuvan keskimääräistä tavallisemmin yksittäisten asiakkaiden/asiakasperheiden tasolla, perheneuvojat puolestaan toiminnan suunnittelun tasolla.

TOIMINNAN TEKIJÄT	Keskiarvo N=122	diakonian viranhaltija N=50	kasvatuksen viranhaltija N=50	perheneuvoja N=22
Strategiatasolla	2,9	2,8	2,9	2,8
Käytännön toiminnan suunnittelun tasolla	3,1	3,0	3,0	3,3
Yksittäisten asiakkaiden/asiakasperheiden tasolla	3,2	3,4	3,0	3,3
Keskiarvo	3,05	3,09	2,98	3,12

Taulukko: Vertailu vastaajaryhmän mukaan

Vihreä = tekijän suhteen yhteistyötä vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa yleisemmin

Punainen = tekijän suhteen yhteistyötä vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa harvemmin

Vuonna 2008 yhteistyön koetaan vähentyneen kaikkien tekijöiden osalta kahden vuoden takaiseen verrattuna.

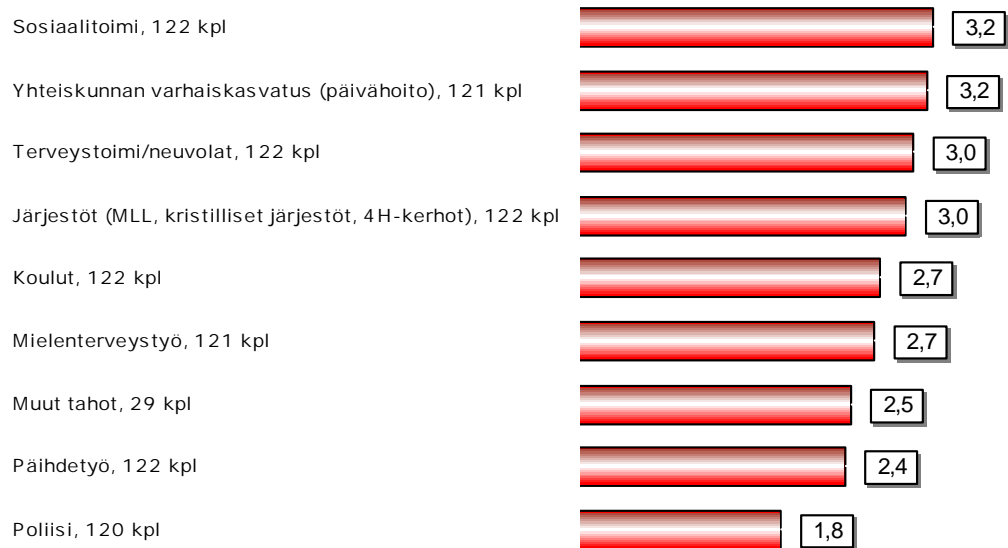
TOIMINNAN TEKIJÄT	2006 N=100	2008 N=122
Strategiatasolla	3,1	2,9
Käytännön toiminnan suunnittelun tasolla	3,2	3,1
Yksittäisten asiakkaiden/asiakasperheiden tasolla	3,3	3,2
Keskiarvo	3,18	3,05

Taulukko: Vertailu tutkimusajankohdan mukaan

Vihreä = tekijän suhteen yhteistyötä vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa yleisemmin

Punainen = tekijän suhteen yhteistyötä vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa harvemmin

5.2. Yhteistyö eri tahojen välillä

Kuva 6. Onko teillä yhteistyötä lasten syrjäytymiseen liittyen seuraavien tahojen kanssa (asteikko: 1=ei yhteistyötä, 5=säännöllistä yhteistyötä)?

Yleisimmin yhteistyötä lasten syrjäytymiseen liittyen tehdään sosiaalitoimen kanssa. Vähiten yhteistyötä on puolestaan poliisin kanssa.

Diakonian viranhaltijat ilmoittavat yhteistyötä tapahtuvan keskimääräistä tavallisemmin varsinkin sosiaalitoimen kanssa, kasvatuksen viranhaltijat puolestaan varsinkin yhteiskunnan varhaiskasvatuksen kanssa ja perheneuvojat puolestaan varsinkin mielenterveystyön sekä muiden, vaihtoehtojen ulkopuolisten tahojen kanssa.

TOIMINNAN TEKIJÄT	Keskiarvo N=122	diakonian viranhaltija N=50	kasvatuksen viranhaltija N=50	perheneuvoja N=22
Sosiaalitoimi	3,2	3,8	2,6	3,3
Terveystoimi/neuvolat	3,0	3,0	2,9	3,4
Yhteiskunnan varhaiskasvatus (päivähoito)	3,2	2,8	3,8	2,5
Koulut	2,7	2,9	2,7	2,5
Poliisi	1,8	2,0	1,4	2,4
Päihdetyö	2,4	2,9	1,7	3,0
Mielenterveystyö	2,7	3,3	1,7	3,4
Järjestöt (MLL, kristilliset järjestöt, 4H-kerhot)	3,0	3,2	3,1	2,3
Muut tahot	2,5	3,0	2,1	3,4
Keskiarvo	2,73	3,00	2,45	2,90

Taulukko: Vertailu vastaajaryhmän mukaan

Vihreä = tekijän suhteen yhteistyötä vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa yleisemmin

Punainen = tekijän suhteen yhteistyötä vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa harvemmin

Vuonna 2008 yhteistyön koetaan lisääntyneen järjestöjen kanssa tehtävän yhteistyön osalta kahden vuoden takaiseen verrattuna.

TOIMINNAN TEKIJÄT	2006 N=100	2008 N=122
Sosiaalitoimi	3,5	3,2
Terveystoimi/neuvolat	3,4	3,0
Yhteiskunnan varhaiskasvatus (päivähoito)	3,4	3,2
Koulut	2,9	2,7
Poliisi	2,1	1,8
Päihdetyö	2,6	2,4
Mielenterveystyö	2,7	2,7
Järjestöt (MLL, kristilliset järjestöt, 4H-kerhot)	2,6	3,0
Keskiarvo	2,91	2,76

Taulukko: Vertailu tutkimusajankohdan mukaan, vertailukelpoiset tekijät

Vihreä = tekijän suhteen yhteistyötä vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa yleisemmin

Punainen = tekijän suhteen yhteistyötä vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa harvemmin

6. TOIMINTA SEURAKUNNASSA

Kuva 7. Onko seurakunnassanne toimintaa seuraaville ryhmille (asteikko: 1=ei toimintaa, 2=satunnaista toimintaa harvoin, 3=satunnaista toimintaa usein, 4=säännöllistä toimintaa, ei kovin paljon, 5=säännöllistä toimintaa, paljon)?

Seurakunnissa on yleisesti ottaen eniten toimintaa ongelmaperheille tai lapsille suunnatun vertaistukitoiminnan muodossa. Vähiten toimintaa on puolestaan vanhemmille, joiden lapsi/lapsia on sijoitettu kodin ulkopuolelle.

Perheneuvojen mukaan erityisesti murrosikäisten vanhemmille on järjestetty seurakunnissa toimintaa selvästi keskimääräistä useammin. Diakonian viranhaltijoiden mukaan toimintaa on puolestaan järjestetty vammaisten lasten vanhemmille keskimääräistä useammin.

TOIMINNAN TEKIJÄT	Keskiarvo N=122	diakonian viranhaltija N=50	kasvatuksen viranhaltija N=50	perheneuvoja N=22
Yksinhuoltajille	2,2	2,3	2,1	2,3
Vammaisten lasten vanhemmille	2,2	2,4	2,0	2,3
Murrosikäisten vanhemmille	2,3	2,2	2,2	2,8
Sijaisvanhemmille	1,7	1,9	1,3	2,0
Vanhemmille joiden lapsi/lapsia on sijoitettu kodin ulkopuolelle	1,6	1,9	1,3	1,6
Vertaistukitoimintaa ongelmaperheille tai lapsille	2,5	2,5	2,3	2,5
Keskiarvo	2,08	2,21	1,87	2,25

Taulukko: Vertailu vastaajaryhmän mukaan

Vihreä = tekijän osalta toimintaa vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa enemmän

Punainen = tekijän osalta toimintaa vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa vähemmän

Vuonna 2008 vertaistukitoimintaa ongelmaperheille tai lapsille koetaan olevan kahden vuoden takaista enemmän.

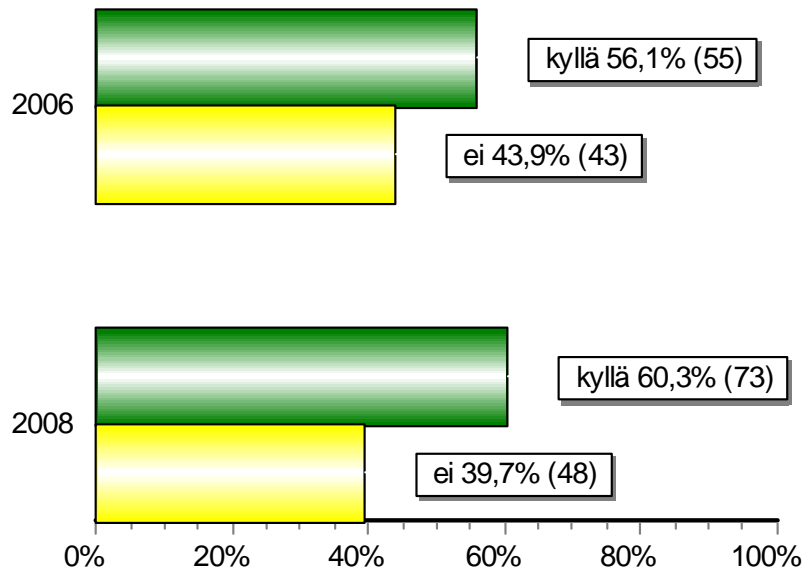
TOIMINNAN TEKIJÄT	2006 N=100	2008 N=122
Sijaisvanhemmille	1,8	1,7
Vanhemmille joiden lapsi/lapsia on sijoitettu kodin ulkopuolelle	1,8	1,6
Vertaistukitoimintaa ongelmaperheille tai lapsille	2,4	2,5
Keskiarvo	1,98	1,91

Taulukko: Vertailu tutkimusajankohdan mukaan, vertailukelpoiset tekijät

Vihreä = tekijän osalta toimintaa vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa enemmän

Punainen = tekijän osalta toimintaa vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa vähemmän

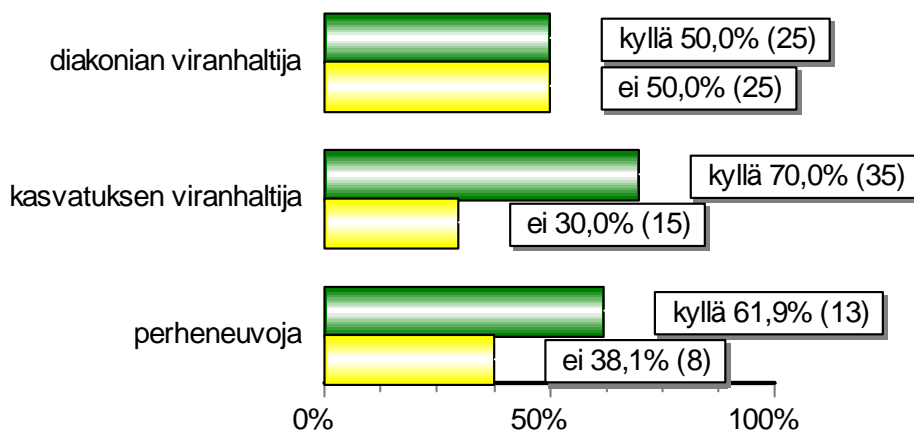
7. VARHAISEN PUUTTUMISEN TOIMINTAMALLIT

Kuva 8. Onko seurakunnassanne sovittu varhaisen puuttumisen toimintamalleista lasten syrjäytymisuhkaan?

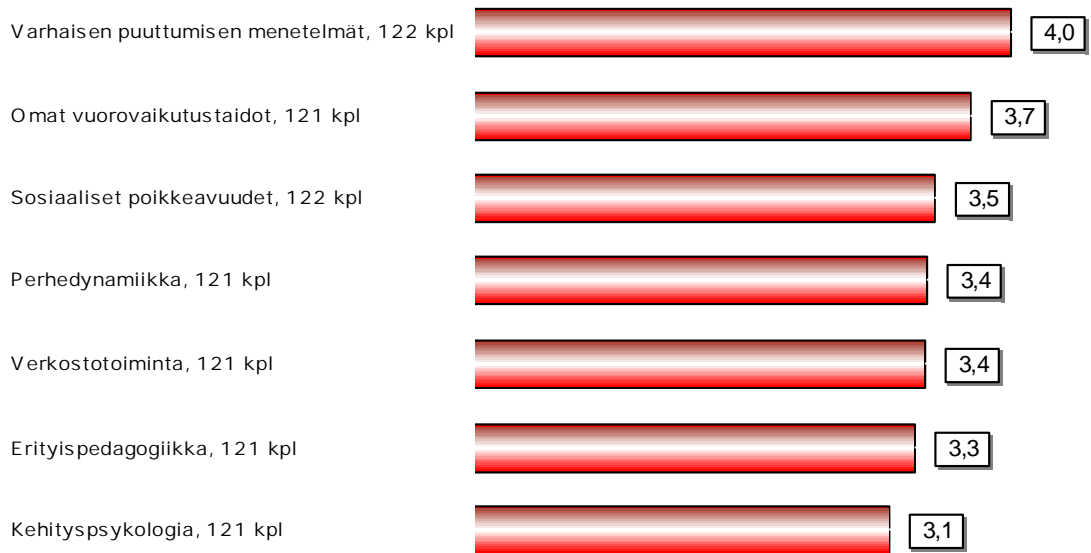
Yli puolet (60%) vastaajista ilmoittaa, että seurakunnassa on sovittu varhaisen puuttumisen toimintamalleista lasten syrjäytymisuhkaan (kuva 8).

Erityisesti kasvatuksen viranhaltijoiden mukaan (70%) seurakunnassa on sovittu varhaisen puuttumisen toimintamalleista lasten syrjäytymisuhkaan (kuva 9).

Kuva 9. Vertailu vastaajaryhmän mukaan

8. KOULUTUSTARVE

Kuva 10. Olisiko mielestänne kehitettävä seurakunnan työntekijöiden ammattitaitoa syrjäytymisuhassa olevien lasten tai jo syrjäytyneiden lasten auttamisessa lisäämällä koulutusta seuraavista asioista (asteikko: 1=ei lainkaan tärkeää, 5=erittäin tärkeää)?

Vastaajien keskuudessa kaivataan koulutusta erityisesti varhaisen puuttumisen menetelmiin liittyen. Koulutusta kaivataan puolestaan vähiten kehityspsykologiaan liittyen.

Kasvatuksen viranhaltijat kaipaavat keskimääräistä useammin koulutusta erityispedagogiikkaan sekä omiin vuorovaikutustaitoihin liittyen, perheneuvojat vastaavasti perhedynamiikkaan, omiin vuorovaikutustaitoihin, kehityspsykologiaan ja varhaisen puuttumisen menetelmiin liittyen.

TOIMINNAN TEKIJÄT	Keskiarvo N=122	diakonian viranhaltija N=50	kasvatuksen viranhaltija N=50	perheneuvoja N=22
Varhaisen puuttumisen menetelmät	4,0	3,9	4,1	4,2
Erytispedagogiikka	3,3	3,1	3,6	3,1
Kehityspsykologia	3,1	3,0	3,1	3,4
Sosiaaliset poikkeavuudet	3,5	3,4	3,6	3,4
Verkostotoiminta	3,4	3,3	3,4	3,5
Perhedynamiikka	3,4	3,3	3,3	3,9
Omat vuorovaikutustaidot	3,7	3,4	4,0	3,9
Keskiarvo	3,50	3,36	3,59	3,64

Taulukko: Vertailu vastaajaryhmän mukaan

Vihreä = koulutuksen merkitys vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa tärkeämpi

Punainen = koulutuksen merkitys vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa vähemmän tärkeä

Vuonna 2008 koulutusta kaivataan yleisesti ottaen vähemmän kahden vuoden takaiseen verrattuna.

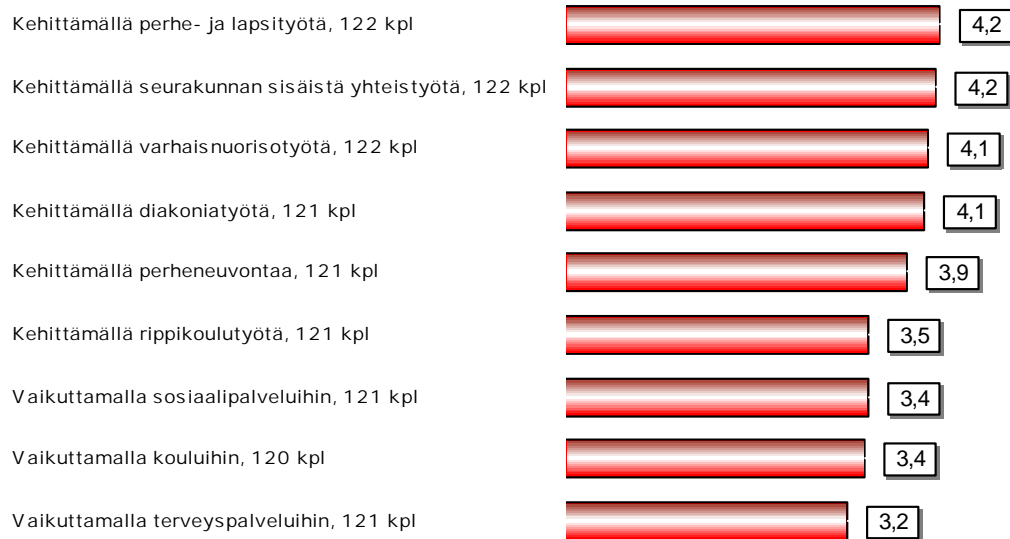
TOIMINNAN TEKIJÄT	2006 N=100	2008 N=122
Varhaisen puuttumisen menetelmät	4,2	4,0
Erytispedagogiikka	3,8	3,3
Kehityspsykologia	3,7	3,1
Sosiaaliset poikkeavuudet	3,8	3,5
Verkostotoiminta	3,9	3,4
Keskiarvo	3,90	3,47

Taulukko: Vertailu tutkimusajankohdan mukaan, vertailukelpoiset tekijät

Vihreä = koulutuksen merkitys vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa tärkeämpi

Punainen = koulutuksen merkitys vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa vähemmän tärkeä

9. KIRKON APU LASTEN SYRJÄYTYMISEN EHKÄISEMISESSÄ

Kuva 11. Miten kirkko voisi mielestänne nykyistä paremmin tarttua lasten syrjäytymiseen (asteikko: 1=ei lainkaan tärkeää, 5=erittäin tärkeää)?

Tärkeimmiksi asioiksi, mihin kirkko voisi tarttua lasten syrjäytymiseen liittyen, koetaan perhe- ja lapsityön sekä seurakunnan sisäisen yhteistyön kehittäminen. Vähiten tärkeäksi koetaan puolestaan terveystalouteen vaikuttaminen.

Vapaamuotoinen palaute tekijään liittyen esitetään MarketMix®-ohjelmistossa.

Diakonian viranhaltijoilla keskiarvoa tärkeämpinä asioina, mitä kirkko voi tehdä syrjäytyneisiin lapsiin liittyen, korostuu sosiaali- ja terveystalveluihin vaikuttaminen. Kasvatuksen viranhaltijoilla puolestaan korostuu perhe- ja lapsityön kehittämisen ja perheneuvojilla puolestaan perheneuvonnan sekä rippikoulutyön kehittäminen.

TOIMINNAN TEKIJÄT	Keskiarvo N=122	diakonian viranhaltija N=50	kasvatuksen viranhaltija N=50	perheneuvoja N=22
Kehittämällä diakoniatyötä	4,1	4,1	4,1	4,0
Kehittämällä perhe- ja lapsityötä	4,2	4,0	4,4	4,3
Kehittämällä varhaisnuorisotyötä	4,1	4,0	4,2	4,1
Kehittämällä rippikoulutyötä	3,5	3,4	3,4	3,7
Kehittämällä perheneuvontaa	3,9	3,6	4,0	4,2
Kehittämällä seurakunnan sisäistä yhteistyötä	4,2	4,1	4,3	4,3
Vaikuttamalla kouluihin	3,4	3,5	3,3	3,4
Vaikuttamalla sosiaalipalveluihin	3,4	3,8	3,2	3,2
Vaikuttamalla terveystalveluihin	3,2	3,5	3,0	2,9
Keskiarvo	3,78	3,79	3,78	3,79

Taulukko: Vertailu vastaajaryhmän mukaan

Vihreä = tekijän merkitys vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa tärkeämpi

Punainen = tekijän merkitys vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa vähemmän tärkeä

Vuonna 2008 erityisesti kouluihin ja sosiaalipalveluihin vaikuttamista pidetään yleisesti ottaen vähemmän tärkeinä kahden vuoden takaiseen verrattuna.

TOIMINNAN TEKIJÄT	2006 N=100	2008 N=122
Kehittämällä diakoniatyötä	4,1	4,1
Kehittämällä perhe- ja lapsityötä	4,5	4,2
Kehittämällä varhaisnuorisotyötä	4,3	4,1
Kehittämällä rippikoulutyötä	3,8	3,5
Kehittämällä perheneuvontaa	4,2	3,9
Kehittämällä seurakunnan sisäistä yhteistyötä	4,3	4,2
Vaikuttamalla kouluihin	3,7	3,4
Vaikuttamalla sosiaalipalveluihin	3,7	3,4
Vaikuttamalla terveystalveluihin	3,4	3,2
Keskiarvo	4,01	3,78

Taulukko: Vertailu tutkimusajankohdan mukaan

Vihreä = tekijän merkitys vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa tärkeämpi

Punainen = tekijän merkitys vähintään 0,2 yksikköä keskiarvoa vähemmän tärkeä

10. KESKEISIÄ TULOKSIA

Suurin osa vastaajista (52%) arvioi lasten syrjäytymisen pysyneen ennallaan oman seurakunnan alueella viimeksi kuluneen kolmen vuoden aikana, ja 48% koki sen lisääntyneen. Vuonna 2006 68% koki lasten syrjäytymisen lisääntyneen.

Yleisimpänä lasten syrjäytymisen syynä vastaajat pitävät vanhempien päihteiden käyttöä. Vähiten lasten syrjäytymiseen vastaajien mielestä vaikuttaa paikkakunnalle muutto. Erityisesti työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen ongelmat sekä taloudelliset tekijät koetaan vuonna 2008 vähemmän yleisiksi ongelmiksi lasten syrjäytymisessä kahden vuoden takaiseen verrattuna.

Seurakunnan diakonia-, lapsi- ja perhetyö on reagoinut lasten syrjäytymiseen yleisimmin kehittämällä yhteistyötä paikkakunnan muiden tahojen kanssa, sekä kehittämällä yhteistyötä diakonian sekä lapsi- ja perhetyön/perheneuvonnan välillä. Vuonna 2008 lasten syrjäytymiseen on reagoitu kahden vuoden takaista heikommin erityisesti syrjäytymisvaarassa olevien lapsien ennaltaehkäisevän toiminnan järjestämisessä sekä lapsiasiakkaiden ohjaamisessa diakoniatyöntekijöille.

Yhteistyötä diakonian sekä lapsi- ja perhetyön välillä on vastaajien mukaan yleisimmin yksittäisten asiakkaiden/asiakasperheiden tasolla, vähiten puolestaan strategiatasolla. Vuonna 2008 yhteistyön koetaan yleisesti ottaen vähentyneen kahden vuoden takaiseen verrattuna.

Yleisimmin yhteistyötä lasten syrjäytymiseen liittyen tehdään sosiaalitoimen kanssa. Vähiten yhteistyötä on puolestaan poliisin kanssa.

Seurakunnissa on lasten syrjäytymiseen liittyen eniten toimintaa ongelmaperheille ja lapsille suunnatun vertaistukitoiminnan muodossa. Vähiten toimintaa on puolestaan vanhemmille, joiden lapsi/lapsia on sijoitettu kodin ulkopuolelle. Vuonna 2008 vertaistukitoimintaa ongelmaperheille tai lapsille koetaan olevan kahden vuoden takaista enemmän.

Yli puolet (60%) vastaajista ilmoittaa, että seurakunnassa on sovittu varhaisen puuttumisen toimintamalleista lasten syrjäytymisuhkaan.

Vastaajien keskuudessa kaivataan koulutusta erityisesti varhaisen puuttumisen menetelmiin liittyen. Koulutusta kaivataan puolestaan vähiten kehityspsykologiaan liittyen. Vuonna 2008 koulutusta kaivataan yleisesti ottaen vähemmän kahden vuoden takaiseen verrattuna.

Tärkeimmiksi asioiksi, mihin kirkko voisi tarttua lasten syrjäytymiseen liittyen, koetaan perhe- ja lapsityön sekä seurakunnan sisäisen yhteistyön kehittäminen. Vähiten tärkeäksi koetaan puolestaan terveyspalveluihin vaikuttaminen. Vuonna 2008 erityisesti kouluihin ja sosiaalipalveluihin vaikuttamista pidetään yleisesti ottaen vähemmän tärkeinä kahden vuoden takaiseen verrattuna.

Vastaajat antoivat myös vapaamuotoista palautetta toimintaan liittyen. Vapaamuotoinen palaute on kokonaisuudessaan selattavissa MarketMix®-ohjelmistolla. MarketMix®-ohjelmistolla voidaan myös tarkemmin tutkia ja analysoida eri vastaajaryhmiä.